

Doktor Jarosław Łuczyński
20 IV 1975 – 2 X 2012

*Człowiek odchodzi... Tam.
W absurdalnie niestosownych chwilach
I zostawia innych ludzi i spraw tyle
I zostawia tylko... brak.*

*Człowiek odchodzi... Tam.
A tu zostają obrazy, tu zostają słowa,
Myśl, co się w kartach książek chowa,
I tylko nowej myśli... brak.*

*Człowiek odchodzi... Tam.
I tu do niego nie otworzysz ust,
A jeśli... nie usłyszysz jego słów,
A tej rozmowy... brak.*

*Człowiek odchodzi... Tam.
Trzeba na powrót zgłębić tyle myśli,
Które spod pióra jego wyszły,
Te co zostawił... nam.*

(Jarkowi)

Gdy 2 października 2012 roku odszedł od nas Jarek Łuczyński. Gdy odszedł od nas przedwcześnie, niespodziewanie, gdy odszedł od nas przyjaciel, druh, zostaliśmy tak przedziwnie sami. Niech te skreślone kilka dni po jego odejściu słowa będą pożegnaniem Jarka.

Doktor Jarosław Łuczyński urodził się 20 kwietnia 1975 roku w Aleksandrowie Kujawskim, zmarł 2 października 2012 roku w Toruniu. Oba miasta były miejscami jego życia i aktywności. W Aleksandrowie został harcerzem, z tym miastem realizując swą pasję wychowawczą, był związany jako podharcemistrz Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej do końca życia. W tym mieście stawiał pierwsze kroki jako nauczyciel, tu był aktywnym kujawskim regionalistą. W drugim swoim mieście – Toruniu – zdobył zawód technika geodety, tu pod kierunkiem

prof. Stanisława Alexandrowicza złożył egzamin magisterski po przedłożeniu pracy *Analiza dokładności mapy Wielkiego Księstwa Litewskiego tzw. „radziwiłłowskiej” Tomasza Makowskiego z 1613 r. na podstawie siatki zniekształceń* oraz

obronił rozprawę doktorską pt. *Wkład kartografii ziem Rzeczypospolitej od XVI do pierwszej połowy XVIII wieku w rozwój kartografii Europy (Próba pełnego ustalenia filiacji wydanych drukiem map rozpatrywanego obszaru)*. Przygotowanie geodezyjne i dogłębne studia historyczne pozwoliły mu zostać jednym z czołowych polskich historyków kartografii młodego pokolenia. Był przyszłością polskiej historii kartografii, naukowcem wyjątkowo aktywnym w środowisku. W Toruniu prowadził pracę dydaktyczną na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika, później w Wyższej Szkole Kultury Społecznej. Był także nauczycielem szkoły podstawowej i gimnazjum. Jego aktywność społeczna to również turystyka; jako przewodnik spędził niezliczone godziny na szlaku.

Nie sposób w krótkich słowach pomieścić niezmiernie bogate życie naukowe Jarosława Łuczyńskiego. Pozostałe po nim publikacje są i będą świadectwem ogromnego potencjału tego młodego badacza.

Odchodząc zbyt wcześnie pozostawił żonę Magdalенę, trzyletnią córkę Zosię i roczną Basię.

Obszerną notę biograficzną o Zmarłym znaleźć możemy w numerze 4 tomu 44 „Polskiego Przeglądu Kartograficznego” z 2012 roku.

Paweł E. Wespiński

Publikacje doktora Jarosława Łuczyńskiego z zakresu historii kartografii

I. Artykuły

1. *Analiza dokładności mapy Wielkiego Księstwa Litewskiego Tomasza Makowskiego z 1613 r. tzw. radziwiłłowskiej na podstawie siatki zniekształceń.* „Polski Przegl. Kartogr.” T. 33, 2001, nr 4, s. 365–371.

2. *Zmiany granic między Wielkim Księstwem Litewskim a Koroną w świetle mapy radziwiłłowskiej z 1613 roku.* „Polski Przegl. Kartogr.” T. 35, 2003, nr 1, s. 43–46.

3. *Wpływ podróży na rozwój kartografii żeglarskiej na przełomie średniowiecza i epoki nowożytnej.* W: *Młodzież akademicka a współczesna nauka. Nauki przyrodnicze.* Siedlce: Wydawn. Akademii Podlaskiej, 2003, s. 141–147.

4. *Sposoby wykonywania map na przełomie XVI i XVII wieku w świetle komentarzy na radziwiłłowskiej mapie Wielkiego Księstwa Litewskiego z 1613 roku.* „Polski Przegl. Kartogr.” T. 37, 2005, nr 3, s. 216–220.

5. *Problem datacji map Polski Gerarda de Jode z drugiej połowy XVI wieku.* „Polski Przegl. Kartogr.” T. 38, 2006, nr 2, s. 123–144.

6. *Ukraina na mapie Wielkiego Księstwa Litewskiego Tomasza Makowskiego z 1613 r., tzw. radziwiłłowskiej.* W: *Minule i suczasne Wołyni ta Polissja. Ołyka i Radziwiłły w istorii Wołyni ta Ukrajiny.* „Naukowyj Zbirnyk” Wyp. 18, Łućk 2006, s. 23–27.

7. *Żmudź i fragment Prus na mapie Bernarda Wapowskiego („milionówce”) z 1526 roku.* „Zapiski Historyczne” T. 71, 2006, z. 1, s. 85–97.

8. *Obraz i tekst na XVI-wiecznych mapach Rzeczypospolitej.* W: *Dawna mapa źródłem wiedzy o świecie.* „Z Dziejów Kartografii” T. 14, Szczecin 2008, s. 235–247.

9. *Roła herbów na dawnych mapach Prus (XVI–XVIII w.).* W: *Wokół znaków i symboli. Herby, pieczęcie i monety na Pomorzu, Śląsku i Ziemi Lubuskiej do 1945 roku.* Warszawa: Wydawn. DiG, 2008, s. 29–35.

10. *Polska na mapach Gerarda de Jode z drugiej połowy XVI wieku (kilka uwag dotyczących datacji map).* W: *Atlas świata Speculum Orbis Terrae i jego wrocławski egzemplarz. Materiały posesyjne.* Wrocławek: Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Wrocławku, 2009, s. 63–100.

11. *Północne i północno-zachodnie pogranicze na szesnastowiecznych mapach Polski i jej sąsiadów.* W: *Cartographia confinium. Zachodnie i północne ziemie Rzeczypospolitej w dawnej kartografii.* Gorzów Wlkp.: Woj. i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta, 2009, s. 21–50.

12. *Ziemie Rzeczypospolitej w kartografii europejskiej XVI wieku (próba ustalenia filiacji map wydanych drukiem).* „Polski Przegl. Kartogr.” T. 41, 2009, nr 2, s. 128–144.

13. *Kwestie wyznaniowe na dawnych mapach Rzeczypospolitej – XVI–pierwsza połowa XVIII wieku.* W: *Polityka – Religia – Edukacja. Studia z dziejów XX i XXI wieku dedykowane Profesorowi Ryszardowi Michalskiemu.* Toruń 2010, s. 420–435.

14. *Miasta Rzeczypospolitej na planach i widokach w Civitates Orbis Terrarum Georga Brauna i Franza Hogenberga (rozważania nad treścią ikonograficzną)*. W: *Dawna kartografia miast. „Z Dziejów Kartografii”* T. 15, Warszawa 2011, s. 59–83.

15. *XVII-wieczne mapy Polski według pierwowzoru Gerarda Merkatora z 1585 roku (próba ustalenia filiacji map wydanych drukiem)*. „Polski Przegl. Kartogr.” T. 43, 2011, nr 3, s. 263–280.

16. *Toruński egzemplarz atlasu Gerarda Mercatora z 1595 roku*. W: *Od atlasu do kolekcji. W 440. rocznicę I wydania atlasu Abrahama Orteliusa. „Z Dziejów Kartografii”* T. 16, Szczecin 2011, s. 109–118.

17. *Miasta z lotu ptaka. W 440. rocznicę wydania pierwszej księgi Civitates Orbis Terrarum Georga Brauna i Fransa Hogenberga (1572–2012)*. „Geodeta” Nr 4 (203), kwiecień 2012, s. 52–56.

18. *Obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego na mapie radziwiłłowskiej Tomasza Makowskiego z 1613 r. w świetle treści kartograficznej i opisowej*. W: *Dawne mapy jako źródła historyczne. „Biblioteka Polskiego Przeglądu Kartograficznego”* T. 3, 2012, s. 9–26.

19. *Etapy w rozwoju kartografii największych miast przedrozbiorowej Rzeczypospolitej*. W: *Kamienie milowe w kartografii. „Z Dziejów Kartografii”*, T. 17, 2013, s. 175–181.

II. Streszczenia referatów

20. *Miasta Rzeczypospolitej na planach i widokach w Civitates Orbis Terrarum Georga Brauna i Franza Hogenberga*. W: *Dawna kartografia miast. XXIII Konferencja Historyków Kartografii, Warszawa, 24–26 września 2009 r. Streszczenia referatów, komunikatów i prezentacji posterowych*. Warszawa 2009, s. 28–29.

21. *XVII-wieczne mapy Polski według pierwowzoru Gerarda Merkatora z 1585 r. (studium źródłoznawcze)*. W: *Nauki pomocnicze historii. Konferencja 14–15 stycznia 2010 r., Streszczenia referatów*. Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk. Warszawa: Wydawn. DiG.

22. *Toruński egzemplarz atlasu Gerarda Mercatora z 1595 r*. W: *Od atlasu do kolekcji. W 440. rocznicę I wydania atlasu Abrahama Orteliusa. XXIV Ogólnopolska Konferencja Historyków Kartografii. Chojna 23–25 września 2010 r. Streszczenia referatów, komunikatów i prezentacji posterowych*. Szczecin – Chojna 2010, s. 22–23.

23. *Przestrzeń Wielkiego Księstwa Litewskiego na mapie radziwiłłowskiej Tomasza Makowskiego z 1613 r. w świetle treści kartograficznej i opisowej*. W: *„Przestrzeń na dawnych mapach”. XXV Ogólnopolska Konferencja Historyków Kartografii, Poznań 15–17. 09.2011. Streszczenia referatów i posterów, (b.m. i r. wyd.)* s. 17.

24. *Etapy rozwoju kartografii wielkich miast przedrozbiorowej Rzeczypospolitej*. W: *Kamienie milowe w kartografii. XXVI Ogólnopolska Konferencja Historyków*

Kartografii. Warszawa, 13–15 września 2012 r. Streszczenia referatów i komunikatów. Warszawa 2012, s. 34–36.

III. Recenzje

25. Mariusz Dworsatchek: *Imago Silesiae. Z kolekcji Tomasza Niewodniczańskiego.* Wrocław: Tow. Przyjaciół Ossolineum, 2002 – „Polski Przegl. Kartogr.” T. 35, 2003, nr 3, s. 218–219.

26. Józef Naronowicz Naroński: *Kartografia (...).* Oprac. T.M. Nowak. Białystok 2002 – „Przegl. Geodez.” R. 76, 2004, nr 1, s. 27–28.

27. *Imago Lithuaniae – Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės žemėlapių ir dokumentai iš Tomaso Niewodniczańskio rinkinių, Porodos Katalogas 2003 regšejo 17 lapkričio – 30, leid. Margi Raštai, Vilnius 2002* – „Zapiski Historyczne” T. 70, 2005, z. 2–3, s. 181–183.

28. Kazimierz Kozica, Janusz Pezda: *Dantiscum Emporium Totius Europae Celeberrimum. Gdańsk i Bałtyk na mapach, widokach oraz dokumentach ze zbiorów Tomasza Niewodniczańskiego (Bittburg, Niemcy). Katalog wystawy.* Gdańsk: Muzeum Historyczne Miasta Gdańska, 2004 – „Polski Przegl. Kartogr.” T. 37, 2005, nr 1, s. 49–50.

29. Bogusław Czechowicz: *Historia kartografii Śląska XIII–XIX wieku.* Wrocław: Wrocławska Fundacja Studentów Historii Sztuki, 2004 – „Klio” 8/2006, s. 152–155.

30. *Polonia. Atlas map z XVI–XVII wieku.* Wstęp historyczny i konsultacje S. Alexandrowicz, opisy map L. Szaniawska, oprac. redakcyjne J. Ostrowski. Warszawa: GUGiK, 2005 – „Polski Przegl. Kartogr.” T. 38, 2006, nr 4, s. 339–342.

31. Jan Szeliga: *Działalność kartograficzna Samuela i Jana Suchodolców w XVII i XVIII wieku.* „Zabytki Polskiej Kartografii” Z. 8, Biblioteka Narodowa, Zakład Zbiorów Kartograficznych, Warszawa 2004 – „Zapiski Historyczne” T. 71, 2006, z. 2–3, s. 204–207.

32. *Kartografia. Katalog zbiorów kartograficznych Muzeum Zamkowego w Malborku.* Oprac. Artur Dobry. Malbork: Muzeum Zamkowe w Malborku, 2005 – „Zapiski Historyczne” T. 72, 2007, z. 4, s. 154–156.

33. *Mapy miast Mazowsza* [Agnieszka Bartoszewicz, Henryk Bartoszewicz: *Kartografia miast Mazowsza i ziemi dobrzyńskiej do końca XIX wieku.* Wyższa Szkoła Humanistyczna im. A. Gieysztor w Pułtusk. Warszawa – Pułtusk: Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Archiwum Główne Akt Dawnych, 2006] – „Geodeta” 2007, nr 12 (207), s. 68–69.

34. *Z biegiem Wisły i Niemna* [Wystawa „Z biegiem Wisły i Niemna. Historyczne mapy i widoki miast Prus Wschodnich, Polski oraz krajów bałtyckich”, Malbork 11 IV – 20 VII 2008 i jej katalog] – „Geodeta” Nr 8 (159), sierpień 2008, s. 64–65.

35. *Kartografia Nowej Marchii* [Radosław Skrycki: *Dzieje kartografii Nowej Marchii do końca XVIII wieku.* Warszawa: Wydawn. DiG, 2008] – „Geodeta” Nr 11 (162) listopad 2008, s. 66–67.

36. *Cartographica Poloniae 1570–1930* [...Katalog źródeł rękopiśmiennych do historii ziem polskich w zbiorach szwedzkich, oprac. Ulla Ehrensward. Warszawa, Sztokholm 2008]. „Geodeta” Nr 8 (171), sierpień 2009, s. 64–65.

37. Radosław Skrycki: *Dzieje kartografii Nowej Marchii do końca XVIII wieku*. Warszawa Wydawn. DiG, 2008 – „Zapiski Historyczne” T. 74, 2009, z. 1, s. 162–168.

38. *Pamięć o Waławie Grodeckim żyje* [Wacław Grodecki, Filip Melanchton: *Dedykacja mapy Polski królowi Zygmuntowi II Augustowi i List polecający z wywodem o pochodzeniu Polski*. Wydał i wstępem opatrzył Józef Król, Grodziec – Cieszyn 2011] – „Geodeta” Nr 10 (209), październik 2012, s. 55.

IV. Opisy katalogowe

39. *Polonia et Silesia; Estas de la Couronne de Pologne (...); Globus Ziemi. W: 150 lat Muzeum Okręgowego w Toruniu 1861–2011. Katalog*. Red. A. Ziemińska. Toruń 2011, s. 71–72.

V. Sprawozdania

40. *Tematyka kartograficzna na I Kongresie Mediewistów Polskich w Toruniu* [16–18 IX 2002]. „Polski Przegl. Kartogr.” T. 35, 2003, nr 1, s. 65.

Zest. J. Ostrowski